

Crna Gora
SKUPŠTINA
**Odbor za zdravstvo, rad
i socijalno staranje**
Broj: 00-63-12/22-18/3
EPA: XXVII
Podgorica, 06. jul 2022. godine

Na osnovu člana 73 stav 5 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, sa sjednice održane 14. juna 2022. godine, podnosi

**IZVJEŠTAJ
SA KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA
NA TEMU: „AKTUELNA SITUACIJA U OBLASTI SOCIJALNE POLITIKE“**

I Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje je, na 30. sjednici, održanoj 17. maja 2022. godine, na osnovu člana 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore, donio Odluku o konsultativnom saslušanju na temu: „Aktuelna situacija u oblasti socijalne politike“ broj: 00-63-12/22-8/4, od 7. juna 2022. godine.

U skladu sa članom 73 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore Odbor je odlučio da se predmetno saslušanje održi 14. juna 2022. godine.

U cilju pribavljanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, u skladu sa članom 73 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, konsultativnom saslušanju su prisustvovala pozvana lica:

- Admir Adrović, ministar rada i socijalnog staranja;
- mr Aleksandar Damjanović, ministar finansija; i
- Marija Popović, direktorica JU Centra za socijalni rad za Glavni grad Podgorica, opštinu u okviru Glavnog grada Golubovci i opštinu Tuzi.

Takođe, konsultativnom saslušanju su, u skladu sa članom 67 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali Ines Mrdović, iz Nevladine organizacije Akcija za socijalnu pravdu i Mitar Radonjić, izvršni direktor Instituta za socijalnu i obrazovnu politiku.

II U vezi predmetne teme ministar rada i socijalnog staranja Admir Adrović kazao je da su aktivnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja usmjerene na zaštitu ugroženih grupa

koje nijesu sposobne za rad i materijalno neobezbijeđene djece, lica sa invaliditetom, starijih lica, žena, žrtava nasilja i drugih lica kojima je, usljed posebnih okolnosti, potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. Naveo je da se prava iz oblasti socijalnog staranja mogu ostvariti u više od 13 centara za socijalni rad. Materijalna davanja, u 2021. godini, isplaćena su u iznosu od 80 mil.€ a za 2022. godinu, opredijeljena budžetska sredstva su u iznosu od 138 mil.€. Takođe, istakao je da je za isplatu dječjih dodataka za djecu do šeste godine života ,do sada, iz budžeta isplaćeno 5.6 mil.€. Podsjetio je da, od 1.oktobra 2022. godine, sva djeca do navršene 18. godine života stiču pravo na isplatu dječjeg dodatka. Naveo je da se, na mjesečnom nivou, za isplatu naknada po osnovu obeštećenja 14.935 bivših korisnica naknada po osnovu rođenja troje ili više djece iz budžeta izdvaja 3,5 mil.€. Takođe, naveo je da je za finansiranje usluga, po javnom pozivu, za SMS telefon za djecu i odrasle žrtve nasilja kao i za skloništa, namijenjena za žrtve trgovine ljudima, u 2022. godini opredijeljeno 140.000 eura, a za finansiranje usluga smještaja u javnim ustanovama, za prva četiri mjeseca tekuće godine, utrošeno 453.000€. Osvrnuo se na aktivnosti koje Ministarstvo rada i socijalnog staranja planira da sprovodi, u budućem periodu, u cilju daljeg unapređenja socijalne i dječje zaštite, a to su: unapređenje normativnog i strateškog okvira sistema socijalne i dječje zaštite, razvojno unapređenje usluga, unapređenje položaja RE populacije i drugih marginalizovanih grupa kao i zaštita lica sa invaliditetom. Na kraju je konstatovao da je neophodno jačanje kapaciteta centara za socijalni rad i kapaciteta ustanova socijalne i dječje zaštite.

Ministar finansija mr Aleksandar Damjanović, u svom izlaganju, osvrnuo se na tri zakonska rješenja iz oblasti socijalne politike koja zahtijevaju dodatna budžetska sredstva. Prvo zakonsko rješenje je povećanje minimalne penzije sa 147€ na 200€ od 1. septembra 2022. godine, koju prima 21.000 penzionera, za čije izdvajanje na godišnjem nivou je potrebno oko 16 mil.€. Naveo je da se, tokom godine, očekuje još jedno usklađivanje penzija koje će zavisiti od kretanja bruto zarade i stope inflacije. S tim u vezi, mišljenja je da treba naći model sa kojim bi se, nakon donošenja zakona kojim se planiraju izmjene i dopune Zakona o budžetu za 2022. godinu, koje se očekuju krajem jula tekuće godine, dala dodatna podrška penzionerima. Istakao je da je Zakon o obeštećenju bivših korisnica naknada po osnovu rođenja troje ili više djece drugo zakonsko rješenje za čiju primjenu, do kraja tekuće godine, treba izdvojiti dodatnih 10 mil.€. Na kraju, treće zakonsko rješenje, za koje treba obezbijediti budžetska sredstva, za tekuću godinu, je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji počinje sa primjenom od 1. oktobra 2022. godine, kojim se uvodi pravo na dječje dodatke za djecu do navršenih 18. godina života.

Marija Popović, direktorica JU Centra za socijalni rad za Glavni grad Podgorica, opštinu u okviru Glavnog grada Golubovci i opštinu Tuzi istakla je da se Centar, na čijem je čelu, trudi da socijalnu politiku sprovodi na najbolji mogući način kako bi se korisnicima omogućilo korišćenje prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Takođe, istakla je da se uvođenjem novih prava koja su u nadležnosti centara mora voditi računa o prostornim i kadrovskim

kapacitetima. Na kraju, naglasila je da, u budućem periodu, treba posvetiti više pažnje prevenciji nego neodložnim intervencijama.

Mitar Radonjić, izvršni direktor Instituta za socijalnu i obrazovnu politiku naveo je da izdvajanje države, u iznosu od 250€, na mjesečnom nivou, za smještaj osoba koje su u stanju socijalne potrebe, nije dovoljno. Objasnio je da navedeni iznos nije dovoljan zbog toga što je za osam eura, na dnevnom nivou, osobama koje su u stanju socijalne potrebe teško obezbijediti tri obroka, dvije užine i zdravstvenu zaštitu. U svom izlaganju osvrnuo se na rad nadležnih komisija za licenciranje pružaoca usluga i nadzor stručnog rada pružalaca usluga. Na kraju, osvrnuo se na neke primjere iz prakse iz oblasti trgovine ljudima.

U raspravi, povodom predmetne teme, učestvovali su članovi Odbora: dr Srđan Pavićević, mr Ivan Mitrović, dr Halil Duković, dr Jevto Eraković, Milosava Paunović, dr Tamara Vujović, prof.dr Draginja Vuksanović Stanković kao i poslanica dr Lidija Kljajić, koja je, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovala kao zamjena poslanika Abaza Dizdarevića.

Tokom višeraspravne rasprave poslanici su se analitički bavili predmetnom temom sa više aspekata. Suština svih diskusija se može sistematizovati kroz sljedeće teze:

- prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite i penzijskog i invalidskog osiguranja, zaštita lica sa invaliditetom, zaštita starih lica, nasilje u porodici, zaštita od nasilja nad djecom i zloupotrebe u oblasti socijalne politike;
- budžetska sredstva koja su neophodna, za tekuću godinu, za isplatu svih novčanih potraživanja po osnovu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vanredno usklađivanje penzija, povećanje minimalnih penzija, isplata naknada po osnovu obeštećenja bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece i dječji dodaci za djecu do navršene 18. godine života, po osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji će se primjenjivati od 1. oktobra 2022. godine;
- servisi za jačanje pružanja podrške socijalno ugroženim kategorijama, transferi za socijalnu zaštitu, kao i rad i sastav komisija za izdavanje licenci za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite;
- uređenje oblasti socijalne politike na sjeveru Crne Gore, registri socijalnih korisnika kao i funkcionisanje domova za stara lica.

Odbor je odlučio da, u skladu sa članom 73 stav 5 Poslovnika Skupštine Crne Gore, dostavi Ministarstvu rada i socijalnog staranja i Ministarstvu finansija, na dalju realizaciju sljedeće:

OCJENE I STAVOVE:

1. Odbor poziva Vladu Crne Gore, odnosno Ministarstvo rada i socijalnog staranja da pokrene inicijativu izmjene Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti u cilju stvaranja pretpostavki za isplaćivanje jednokratnih naknada novorođenoj djeci.
2. Odbor poziva Vladu Crne Gore, odnosno Ministarstvo finansija da za tekuću godinu, prilikom pripreme zakona kojim su planirane izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, izvrše detaljnu procjenu budžetskih sredstva koja nedostaju za adekvatnu primjenu usvojenih zakona iz oblasti socijalnog staranja.
3. Odbor poziva Vladu Crne Gore, odnosno Ministarstvo finansija i Ministarstvo rada i socijalnog staranja da ulažu više sredstava u jačanje kapaciteta centara za socijalni rad a posebno da, prilikom donošenja zakona kojima se centrima za socijalni rad povećava obim nadležnosti, vode računa o njihovom stručnom kadru i prostornim kapacitetima.
4. Odbor poziva Vladu Crne Gore, odnosno Ministarstvo rada i socijalnog staranja da pokrene rad svih dnevnih centara za stara lica u Crnoj Gori.
5. Odbor poziva Vladu Crne Gore, odnosno Ministarstvo rada i socijalnog staranja da pokrene proceduru provjere svih sprovedenih konkursa za izbor direktora u ustanovama socijalne i dječje zaštite.
6. Odbor poziva Ministarstvo rada i socijalnog staranja da, u najkraćem roku, obiđe sve ustanove socijalne i dječje zaštite radi sagledavanja realnog stanja i preduzimanja adekvatnih mjera za poboljšanje rada u tim ustanovama.

Izlaganja članova Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kao i lica pozvanih na konsultativno saslušanje, sadržana su u zapisniku sa 35. sjednice Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Srđan Pavićević